

ÖĞRENCİ

ADI:
SOYADI:
SINIFI:NO:

.....LİSESİ

2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 11. SINIFLAR
1. DÖNEM 1. YAZILI SORULARI

.....
.....**CEVAP ANAHTARI**
.....

Edebiyatın sanat akımları ile ilişkisini kavrar.

1. trrrrum,

trrrrum,

trrrrum!

trak tiki tak!

makinalaşmak istiyorum!

beynimden, etimden, iskeletimden geliyor bu!

her dinamoyu

altıma almak için çıldırıyorum!

tükrüklü dilim bakır telleri yalıyor,

damarlarımda kovalıyor

oto-direzinler lokomotifleri!

Yukarıdaki şiirin şekil ve içerik özellikleri incelendiğinde ait olduğu edebi akımı ve bu edebi akımın beş özelliğini yazınız. (20 puan)

Fütürizm (Gelecekçilik) akımı (10 puan)

Fütürizm (Gelecekçilik) akımının özellikleri: (5 x 2 =10 puan)

- 20. yüzyılda ortaya çıkmış, makineyi ve hızı edebiyata taşıyan edebiyat akımıdır. I. Dünya Savaşı başlamadan ortaya çıkan bu akım, "geçmişten kopuşu, yenilik ve değişikliğe yönelişi" ilke edinmiştir.
- Geleceği makineleştiren sanattır.
- 20.yy. başında Marinetti tarafından kurulmuştur.
- Geçmişin sanat değerlerini bırakmalı ve yeni anlatım biçimleri bulmalı.
- Makineleşme çalışmaları kutsallığı savunulmalıdır.

A.2.15. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

2. Gerçekçi bakış açısıyla işçilerin, dar gelirli insanların dünyasının, köyden kente göçün ve sorunlarının dile getirildiği; toplumcu çizgide ağa-köylü, zengin-fakir, imam-öğretmen, halk-yönetici, aydın-cahil, güçlü-güçsüz temalarının işlendiği dönemde eserlerini vermiştir. Eserlerinde günlük yaşamı işlerken kahramanları yoksul, sömürülen insanlardır. Asıl adı Mehmet Raşit Öğütçü olan yazar daha çok Adana ve yöresindeki toprak ve fabrika işçilerini konu alır ve bu insanların yaşamlarını, sorunlarını ve iç dünyalarını yansıtır. Ekmek Kavgası, Çamaşırcının Kızı, 72. Koğuş, Bereketli Topraklar Üzerinde, Dünya Evi, Hanımın Çiftliği eserlerinden bazılarıdır.

Bu parçada söz edilen yazar kimdir? (10 puan)

Orhan Kemal

A.2.16. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

3. Büyükçe lambamız misafirin yanında. Başka lambamız da yok. Babam, mutfakta kullandığımız idare kandili ile çalışabilecek mi () Ben suçluyum, babam da hiç sesini çıkarmıyor. () Ben sana söyledim, sözümü dinlemedin () ” dese ben de “Evet, suç bendedir () ” desem, yahut yalnızca “Suç benimdir, senin sözünü dinlemedim.” diyebilsem gidip rahat yatacağım ()

Parçada ayraçlarla belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir? (5 x 2 =10 puan)

(?) - (") - (.) - (!) - (.)

4 ve 5. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Elvanlar’ da ihtiyar bir kılavuz aldık. Köyün bir kısmı yanmış, perişan, herkes fersiz ve şaşkın gözlerle kamyon denilen canavarın lüzumsuz gürültüsüne bakıyordu. Herkesin ruhunda sonu gelmeyen ezilişin, açlığın, her günün gizli felaket ihtimallerinin yoğurduğu ümitsizlik ve ilgisizlik vardı. Onun için kimse Uşak’a kadar gelmek istemiyordu. Parayı ne yapacaklardı? Ne alırdı ki? Yalnız zayıf yüzlü bir ihtiyar, halsiz bir sesle, “Ben İnay’a kadar yolu biliyorum. Fakat beni Uşak’a götürürseniz ve bana orada bir okka tuz verirsiniz gelirim,” dedi.

Akşam karanlığı basarken kamyon mırıldanarak, homurdanarak Anadolu’nun ıssız, yolsuz çöllere daldı. Kamyonda İstanbul gazetecileri vardı. Düşmanın bir benzeri olmayan zulümlerinin külleri ve facia sahnesi üstünde inceleme yapacaklar, ben cephenin, düşmanın zulüm raporunu hazırlarken onlar da ajansla Türk’ün felaketini dünyaya bildireceklerdi. Anadolu’da hâkim, insan değil tabiattır. Kuytu ormanlar, bataklık ovalar, sarp keskin yokuşlar, sonra karanlık kımıldıyormuş gibi insanı keserek, dondurarak esen acı rüzgârın ortasından bin bir zahmetle bilmem kaç saat geçti.

(...)

Biraz sonra sağda, bir kaya kovuğunda kızıl bir alevin önünde ısınan iki haki gölgenin kımıldandığını gördüm. Karanlık dereye, kurşuni yangın harabesi önce yamaca vuran biricik ışık, bu ateşin ve kamyonun yürüyen iki göze benzeyen fenerleriydi. Köprü’nün önünde şoför kocaman, miskin makineyi durdurmaya çalışırken önünde birkaç karaltı kımıldadı. Sonra ışığın beyazlandığı taşlı yolda siyah cübbeli, beyaz sarıklı, siyah sakallı bir adam, arkasındaki, henüz ışığın sınırına giremeyen karaltı arkadaşlarından ayrıldı. Hiç unutamayacağım açık bir sesle, “Halide Onbaşı, sizi biz İney istasyonunda bekliyorduk,” dedi.

“Geleceğimizi nereden biliyordunuz?”

“İstasyonda biliyorlar. Soruşturma heyeti gelecek, dediler.”

A.2.5. Metnin olay örgüsünü belirler.

A.2.6. Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.

A.2.7. Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler.

A.2.8. Metinde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler.

4. **Metinde yer alan hikâyenin yapı unsurlarını ve bakış açısını belirleyerek yazınız. (5 x 4 = 20 puan)**

Mekân: Köy, Anadolu’nun ıssız, yolsuz çölleri, İney istasyonu

Zaman: Akşam karanlığı

Kişi: İhtiyar bir kılavuz, İstanbul gazetecileri, şoför, bir adam

Olay Örgüsü: Yolda yanlarına aldıkları ihtiyar, köyün perişanlık içindeki halini resmetmeye başlar. Akşam karanlığı bastırmaya başladığında kamyon, içindeki gazetecilerle birlikte düşmanın ülkeye verdiği zararı inceler. Daha sonraki süreçte köprü’nün önünde şoför siyah cübbeli, beyaz sarıklı, siyah sakallı bir adamın arkadaşlarından ayrıldığını görür ve Halide Onbaşı’ya onu istasyonda beklediğini söyler.

Bakış Açısı: Hâkim (İlahi/Tanrısal) Bakış Açısı

A.2.10. Metnin üslup özelliklerini belirler.

5. Metnin içerdği üslup özelliklerini belirleyiniz. (20 puan)

Öznel bir üslubun ön plana çıktığı metinde anlamın kapalılığına önem verilmiştir. Anlam kapalılığını sağlamak için deyimlerden, sıfat tamlamalarından, söz sanatlarından ve betimlemelerden yararlanılmıştır. Özellikle kişileştirmenin öne çıktığı metinde anlamı kuvvetlendirmek için sıklıkla sıfat tamlamalarına yer verilmiştir. Lirik duygularla anlamda yoğunluk sağlanırken epik öğeler eklenerek tarihi aktarımlar sağlanmıştır.

A.2.9. Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.

6. Mutfakta, üzeri damalı bir muşambayla kaplı, açılır kapanır masada, yaşamımın birçok dönemine tanıklık etmiş bu eski nesnede, çelik bir tasta çorba içiyorum. Masanın, ana katmanlarıyla yüklü ağırlaşmış yüzü hafif dalgalı bir denizi andırıyor. Muşamba ise sayısız kesik ve çiziklerle zamana karşı direnmiş. Bu izlerin kaçını ben yapmış olabilirim, bilmiyorum. Kalın dilimlenmiş ekmekler arasında dolaşan karıncalar görüyorum. Amaçsız bir geziye çıkmış gibiler.

Verilen metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır? (10 puan)

Betimleme

A.2.16. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

7. Aşağıdaki cümlelerde yer alan yazım yanlışlarını düzelterek yanlarına yazınız. (5 x 2 =10 puan)

- Türk Dil Kurumu'na yeni atamalar yapıldı. : **Türk Dil Kurumuna yeni atamalar yapıldı.**
- Diyelimki olaylar senin dediğin gibi gerçekleşti. : **Diyelim ki olaylar senin dediğin gibi gerçekleşti.**
- Van Kedisi koruma altına alınan bir tür. : **Van kedisi koruma altına alınan bir tür.**
- Akşam ki habere çok üzüldü. : **Akşamki habere çok üzüldü.**
- Bizim yanımıza Ocak ayında gelecek. : **Bizim yanımıza ocak ayında gelecek.**